

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5 - -
Negyedévre 2 - 50 -
Egy órára 1 - -

Egyes szám ára 4 kr.

Feladv. szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond,**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többesrít hirdetések alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Az egyetem felé.

Szabó József ur, városunk érdemes főszámvevője, a debreczeni ev. ref. főiskolának egyetemmé fejlesztetése céljából óriási horderejű indítványt terjesztett a városi tanács elé.

Lelkünk túlradó örömeivel közöljük az alábbi előterjesztést szeretett olvasóinkkal s legteljesebb elismerésünket nyilvánítjuk az iránt a férfiu iránt, a ki ezzel a nagy szabáru alkotással kívánja az új ezredév kezdetét városunk örök dicsőségének hajnalává varázsolni.

A magyarok Istene adjon sikert nemes törekvésére.

Mi a magunk részéről nem csak teljesen egyetértünk az indítványozóval, hanem egyuttal nyilvános ígéretet is teszünk, hogy őt s illetőleg ezt a fölséges ügyet, minden tőlünk kitelhető módon és eszközzel támogatni fogjuk.

Az előterjesztés a következő:

Tekintetes Tanács!

Az egész ország törvényhatóságai lázas mozgalmat fejtenek ki, hogy a magyar nemzet által elért ezredik évet megünnepeljék.

Költséget, fáradságot nem kimélve, az ősök által szervezett életben sietnek felvonulni az ország fővárosába, hogy ott látványosságokban való részvétellel dokumentálják igazi örömeiket az ott megjelenő külföld előtt.

Bemutattatik ott mint hazánk méltósága s a nemzet öröme méltán meg kívánja az egész ország fényességében; a külföld megbámulja ugyan a látványosságot, a káprázatos fényt, — de ne feledjük el, hogy azok nem ebből bírálják meg országunk nagyságát, fejlettségét, életrealóságát, hanem kulturális intézményeink mennyiségéből s ezeknek előrehaladottságából. Mert, tekintetes Tanács mindezen látványosságok — melyekre pedig igen sok ezret költünk országszerte — az én csekély nézetem szerint nem is soká elfognak mosódni még az emlékeztetőből is.

Egy új nemzedék fogja felváltani a mostanit s már ezt nem igen emlékezteti más vissza az ezredévre, mint az ország több részein most felállítandó, de szinte mulékony történelmi emlékoszlopok s az ezred év elérésének törvénybe iktatása.

Nem épen ilyen képzeletem volt nekem, tekintetes Tanács az ezredik év

előfolyásáról, megünnepeléséről. Én azt gondoltam és azt hittem, hogy ezen öröm, ünnepeken kívül ez a nemzedék ezzel mutatja meg legfőképen háláját az ősök iránt kik azt a hazát annyi jó és még több balszerencse közt megtartották, hogy sietnek lelkesedésükben, nemzetünk emelésére, boldogítására kulturális téren olyan dolgokat hozni létre, melyek által az utókor hálájára lesznek érdemessé, mint a hogy a mi hálánkat méltán kiérdemelték őseink.

Jól tudom én azt tekintetes Tanács, hogy ez ország megyei egyfelől nehézkes önkormányzatuk, de másfelől leginkább vagyontalanságuk miatt, — a kebelükbe tartozó községek újabb és újabb megterhelhetése nélkül a legjobb igyekezetekkel sem képesek nagy áldozatok hozatalára.

Nem kerülte el figyelmemet az sem hogy hazánk törvényhatósági joggal felruházott városainak legnagyobb része, részint azért, hogy a kor követelményeinek csak részben is megfelelhessenek, részint azért, hogy közvetett jövedelmekkel lakosságuk megélhetését biztosítsák vagy nagy adósságokba merültek, vagy olyan községi adókkal kénytelenek terhelni a közönséget, hogy anyagilag nem képesek örökre fent maradó alkotásokkal az ezredik év emlékét biztosítani.

Legyen hála ezen ezredik évben is a Mindenhatónak, Debreczen városa nem sorozható ezen városok közé.

Városunk még ma is községi adó megterhelhetése nélkül fejezi az egy milliót meghaladó kormányzási kiadásait. Mert, hogy alamizsna és tűzörségi váltáságot fizet, ez nem községi adó, — ezzel a váltással nem tett mást, mint hogy magát megszabadította a koldusok alkalmatlankodásaitól s az ezeknek eddig hetenként adni szokott krajczáros alamizsnáskodástól; — nem tett mást a tűzörség felállításával, mint megváltotta azt a nyughatatlanságot, melyet máskülönben törvényértelmében magának kellett volna teljesíteni.

De nem tartozik községi adók közé még azért sem, mert míg azoknak jövedelem forrásai már teljesen igénybe vétettek, addig e városnak még mindig olyan jövedelmi forrása van érintetlenül melynek megnyitása, illetve igénybe vétele csupán nemzetgazdasági szempontból is már a közel jövőben sem elodázható.

Ezen okok azok, melyek Debreczen városát minden más hazai városok fölé emelik anyagi tekintetben,

Ezen város lakossága nem kétlem,

sőt elismerem, hogy a meglevő kedvező helyzetén kívül, jólétét szorgalmának, józan takarékoságának köszönheti, de felvirágzását legnagyobb részben azon tudományos intézetnek, melyet időről-időre gondosan ápol és a melyet protestans nagyjaink céltudatosan ültettek ide.

Innen kerültek ki e városnak azon örökemlékeztető előljárói, kik e városnak összes birtokait megszerették és azok, akik azokat meg is tudták tartani.

Midőn ezeket felemlitem, rámutatok egyszersmind arra, hogy Debreczen városa mily irányban ünnepelje meg az ezredik évet; rámutatok arra, hogy mily módon alapítsa meg az ezredik év örök időről örök időre fenmaradó emlékét.

Nem másról van szó, mint erről, hogy már ez évben, ez év emlékére, mondja ki a tekintetes törvényhatósági közgyűlés, hogy az egyetem, mely Magyarországon a magamemében egyetlen egy lesz, — *felállítsa s erre két millió frt alaptőkét szavaz meg.*

Jól tudom én azt tekintetes Tanács, hogy egy ilyen nagy összegnek javaslatba hozása sokakat megdöbbsent, kivált olyanokat, kik a jövővel mit sem törődve, csupán a jelennel vannak elfoglalva, kik nem veszik figyelembe, hogy azon sok egyetemi tanuló által előidézett pénzforgalom mennyire segíti elő e város lakosainak anyagi- maga az egyetem pedig szellemi jólétét, minden irányban pedig felvirágzását. Kiknek nem dagasztja kebelét az a büszke önértzet, hogy városunkban, a legnagyobb protestáns városban egyetem van; kikre semmi lealázó hatással nincsen az, hogy az ifju, habár itt végzi is el iskoláit, kénytelen egy másik iskolába elmenni, hogy magának a megélhetéshez szükséges bizonyítványt megszerezhesse, s kik nem gondolják meg, hogy Debreczen mint tősgyökeres magyar város legbiztosabb hely a magyar nyelv elsajátítására s az egyetemnek itten való felállításával bizonyára ide gyűlnek azon nemzetiségi ifjak, kik a magyar nyelvet a tudománygyal együtt óhajlják elsajátítani. De jól tudom másfelől azt is, hogy a mostani politikai constellatiók miatt meg talán azon esetben sem sikerülne ezuttal az egyetem létrehozása, ha a szükséges két millió frt már készletben volna is. Ennélfogva van időnk a szükséges két millió frtot könnyebben előállítani s e cél elérésé-

tekintetéből következő számításokat van szerencsém beterjeszteni:

I. Szükséglet:

Van most a főiskolában jogtanár	8
filozófiai »	2
theologiai »	5

Értesülésem szerint részint a már meglévő, részint közel jövőben elérendő reménybeli alapok jövedelmére felállítható 10 filozófiai tanszék, tehát összesen 25 tanár évi fizetése 2000—2000 frttal biztosítva lenne.

De hogy az egyetemet felállíthassuk, szükséges még

természettani tanszékekre	8
jogi tanszékekre	2
összesen:	10 tanár.

Azonban, ha egyetemet állítunk fel, meg kell kívánnunk, hogy annak tanárai nemcsak a debreczeni főiskola, nemcsak Debreczen városa, hanem a protestáns status és édes hazánk büszkeségét képezzék. Már pedig távolról sem lehet gondolni, hogy a mai időben 2000 frt fizetésért ilyen szaktanárokat nyerjünk meg, de netalán ilyen fizetés mellett egyetem felállítására engedélytsem nyerhetnénk. Tehát olyan fizetést kell megállapítanunk, hogy a tanár a maga szakmájának élve is, azt teljes erejével és legjobb tehetsége szerint kultiválhassa.

Ezen okból egy tanári fizetést következőképen vélném megállapítani:

a., rendes fizetés 3000 frt, b., lakbér 500 frt, c., korpótlék 1000 frt. Együtt 4500 frt. Ezen fizetés alapján a 35 tanár fizetése lenne **157500** frt, melyből a mostani 25 tanár évi 2000 frtos fizetése levonván, fedezésre vár **107500** frt. Tekintetbe vevén, hogy a korpótlékek nem évenként egyszerre, hanem 25 év alatt érik el az 1000 frtot a szükséglet két millió frt tökének felel meg.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Gordon Károly.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Irtá: Rostkowitz Arthur.

Körülbelül két hete kopogtatott be hozzánk egy nagybaju uri ember, s egy kellemetlen nyelven (mert az osztrákok is azt beszéltek) bemutatta magát.

Gordon Károly volt, a világhírű, orosz énekes, ki immár másfél esztendő óta tartózkodik hazánkban, s művészetét a jótékonyssággal egyesítve, hangversenyeket ad.

A művész nagyon kellemes modoru, s hamarosan beszédbe elegyedtünk vele, azaz, hogy csak ő beszélt nagyrészt, mi pedig hallgattuk.

Nagyon sok érdekes dolgot tudott, de hát nem is csoda, hiszen világlátott ember, ki egész Európát keresztül-kasul bejárta.

Nagyon jó emlékező tehetsége is van, s a kívül egyszer megismerkedett, ha csak futólagosan is, a nevét nem egy könnyen felejtje el.

Királyok, herczegek, tábornokok, grófok, bárók, irók, művészek, főispánok, társadalmi és politikai életünk kitünőségei az ő ismerősei. Elég sajnós az, hogy csakis a felsőbb körök érdeklődnek az ő páratlan művészetéért.

Kívánságunkra énekelt néhány olasz dalt

II. Fedezet.

Nem lévén most még meg a fedezet, azt csak kölcsön útján állíthatjuk elő.

Még pedig kölcsönképen felveszünk egy milliót pl. 5% törlesztésre. Ha ezen összeget alapítványképen kezeljük, vagyis szinte 5% kamattal tőkésítjük, azon esetben 14 év kellene ahhoz, hogy a két millió frtot előállíthassuk. De így az egyetem létesítése hosszú időbe kerülne. Ennélfogva szükségesnek látom, hogy a város ezen összeghez évenként mindaddig, míg az alapítvány a két millió frtot el nem éri, a törvényhozás által is megszabott italmérési jövedelem osztalékából fizessen **20000** frtot. Ennek is kamatoztatásával legkedvezőtlenebb esetben is már a 11-dik évben két millió 6752 frt áll rendelkezésünkre, mely akkor átadtván a főiskolának, tíz év elteltével mindnyájunk öröme, büszkesége egy új magyar egyetem terjesztheti szét jövedő világosságát.

Ámde a városnak az egy millió frt fedezéséről gondoskodni kell. Ha ennek fedezéséül 50000 frtot felvennénk a költségvetésbe, kétségen kívül községi adó kivetésére kellene átmenünk legalább egy ideig, míg más jövedelmi források nem nyílnak meg. Bár én azt hiszem, hogy a kitűzött nagy cél elérése tekintetéből épen Debreczen városának önmaga jólétéért ezen terhet is könnyen ellehetne viselni, de amennyiben általános tapasztalat szerint a községi adótól irtóznunk, kötelességemnek tartom más fedezetet is javaslatba hozni.

Van Debreczen városának vagy 42227 cataszt. hold és 1582 □-ól ugynevezett hortobágyi legelője. — Hosszu évek tapasztalása után, legalább is az óta, hogy a Tisza szabályoztatott, ezen óriási terület olyan természetű, hogy kedvező időjárás mellett ezen legelő fele része képes bőven kitartani a reá kihajtott összes jószágokat, kedvezőtlen

előbb tenor, majd soprán hangon. Ha nem látuk volna őt magunk előtt, úgy azt kellett volna hinnünk, hogy ketten énekeltek és pedig az egyik férfi, a másik pedig nő volt.

Tiszta, csengő, szoprán hangja van Gordon Károlynak; gyönyörűek a pianói, s fülbemászó, s ez a kellemes hatás megmarad akkor is, midőn teljes hanggal énekel.

Óriási hanganyaggal rendelkezik, — de azért a felhasználásával már takarékoskodik, s ez a czélszerű beosztás az ő tulajdonképeni művészeté. Pauzái kimertek, s a lehető legrövidebbek, mi azt is bizonyítja, hogy jó izlésű ember, ki nem a pillanatnyi hatásra vadászik.

Szerényiségénél csak a művészeté nagyobb. Tetőtől-talpig művész pedig, s még ő mikor magáról beszél, alig tesz említést sikereiről.

Beszél oroszul, francziául, olaszul és németül, s nagy nehezen töri csak a magyar nyelvet. Ő különben a legkedvesebb orosz, ki vel valaha csak találkoztam.

Róla ujat már nem írhatni, mivel a külföldi lapok ritka művészetéről úgy is eleget írtak, s mondhatom, a leghizelgőbben nyilatkoztak úgy róla, — mint a fenomenális hangjáról.

Életrajzi adatait dióhéjban a következőkben foglalhatom össze: született Debreczen országban 1864-ben, zenei tanulmányai a városban végezte kitűnő sikerrel. Tanárai G. Garcia, Arto de Paditta és St. Giovanni voltak.

időjárás folytán pedig az egész területen sem tud megélni a jószágállomány egy-nyolczad része. Az utóbbi tíz év alatt bőséges, de keserves tapasztalatot szereztünk e tekintetben. Ellenben a Hortobágyon bizonyos részei szántóföldnek kitűnők.

Ilyen körülmények között már nem meztgazdasági szempontból sem tűrhető meg, hogy ily óriási mennyiségű föld a maga egészében e város összességének károsítására paragon heverjen. Ennélfogva véleményem szerint ezen földterületből **10.000** hold föld hasznos bérbe kiadandó lenne. Az ezen földből bejövő bér-jövedelem, nem csak fedezné az egymillió forint tőkepénzt, hanem a többi jövedelmek a házipénztárba való befolyása által a bevételek emelkedvén, a községi adó behozatalától a lakosság lehetőleg távol tartatnék. A közgyűlés bölcsességétől függne ugyanis intézkedni, hogy az 50.000 forinton felüli bérjövdelem az egy millió frt tökéjének letörlesztésére fordíttatnék, mely által az éretnek el, hogy az egy millió frt adósságtól mihamarabb megszabadulnánk s alkalom adatnék a tekintetes közgyűlésnek ezen 10.000 h. föld miként kezelésére nézve újból intézkedni.

A fenti áldozattal szemben kikötendő lenne, hogy a városnak az összes tanárok választásában befolyásbiztosítsák.

Kelt Debreczenben, 1896. márcz. 11.

Szabó József
főszámvevő.

A képviselőház mai ülése. A mai ülés napirendjére a filoxera által elpusztított szőlők felújításáról szóló régen vart törvényjavaslat került. A javaslat minden párt elfogadja általánosságban, mert mindegyiknek a szíven fekszik a tönkrement szőlőbirtokosok jóléte. Szólásra még tegnap előjegyeztették magukat Jókai Mór, Ber-

Milano, Florence, Firenze, Viareggio, Venezia, Livorno, Róma, Spézia, Rivogno, Levaos, Trieste mind tanui voltak az ő művészetének.

A mult évben jött hazánkba, s majdnem minden nagyobb városban tartott hangversenyeket; Budapest, Szeged, Arad, Kolozsvár, Pozsony, Temesvár, Versecz, Nagybecskerek, Makó, Nagyvárád, Nyiregyháza, Vác, Hódmező-Vásárhely, stb városokban rendezett hangversenyeket, s felerészben mindig a jótékonysságnak áldozta.

Most hozzánk jött Debreczenbe s hangversenyét ma tartja meg a legelőkelőbb közönség előtt.

Ez alkalommal nem lesz érdektelen közölni néhány emléksort, miket a legelőkelőbb férfiak írtak emlékkönyvébe.

Gordon Károly orosz énekes idejött, énekelte és jól cselekedett. Éneke tetszett hallgatóinak, jó cselekedete az Istennek is.

Budapestben 1895 június 19.

Rákosi Jenő
főszerkesztő.

Gordon Károly ur párosítja művészetét a jó cselekedettel, ezért mi benne nemcsak a kiváló énekművészt, hanem a nagy emberbarátot is csodáljuk.

Vác. 1895 szeptember 2.

Gajári Ödöné.

náth Béla, Andreanszky Gábor báró, Isseekutz Győző, Szederkényi Nándor, Szina Gyula és Boda Vilmos. Mikor ezzel a törvényjavaslattal végzett a Ház, a honvédelmi tárca tárgyalására kerül a sor.

Kasits és Fejérváry.

Debreczen, márczius 13.

Hónapok óta folyik a nyilvánosság előtt egy szennyes ügy, a melyhez való hozzászólástól mind ez ideig fázott erkölcsi érzetünk.

Kasits Péter, a honvédelmi miniszteriumnak egykoron minden oldalról magasztalt tanácsosa, a ki aránylag igen fiatalon küzdött fel magát a »méltóságos« uraságig, rövid idővel ezelőtt minden igaz ok nélkül, — a hivatalos kifejezés szerint »egészségi« okokból — nyugdíjba helyeztetett.

Ugy látszik azonban, hogy a beteg tulajdonképpen nem az volt, a kit nyugalomba küldtek, hanem inkább azok, a kik oda küldték.

Legalább, még ha nem ismernők is a »rájkrizminiszterium« budapesti fiókjának ezer nyavajját, arra lehetne következtetnünk abból a vehemens támadásból, a melyet a tények és argumentumok erős fegyverzetében öltözött Kasits Péter br. Fejérváry Géza m. kir. honvédelmi miniszter és az ő államtitkárja Gromon Dezső ellen ismételt intézet, még pedig a nélkül, hogy a leleplezésekre a megnevezettek bármi számbavehető feleletet adtak volna.

Mint cikkünk elején említettük, mi mind ez ideig tartózkodtunk a dologba való beleszólástól, mert az egyéni animozitásnak akkora mértékét láttuk a szóban forgó cikkekben megnyilatkozni, hogy nehezen tudtuk volna a nyilvános tárgyalásra alkalmas részleteket kiostálni a tisztán szájkiosztás számbavehető sok szalma és polyva közül.

A tegnapi nappal azonban olyan stádiumba lépett ez az ügy, hogy vele — minden borzongásunk daczára, a melylyel az e fajta

dolgok iránt viseltetünk, — publicistai hivatásunkból folyó elodázhatlan, bár nem kellems kötelességünknek tartjuk.

Mint lapunk tegnapi számának távirati rovatából értesültek olvasóink, Kasits Péter tegnap külön füzetben adta ki »A Fejérváry — Gromon-czég« czime alatt a honvédelmi miniszter ellen intézett támadásait.

Hir szerint a brochureben olyan részletek, erkölcsi szempontból oly elítélendő kifejezések fordulnak elő, a melyeknek reprodukálásától tisztességes toll visszaborzad.

Minket nem is az az ösztön késztetett, most sem a toll felvételére, hogy a proscén részletek ismétlésével erkölcsi solidaritást vállaljunk a támadóval, hanem felszólalásra kényszerít az a feltékeny gond és aggódo szeretet, a melylyel állami legfőbb intézményeinket óvni szeretnők a meggyalázás tapadó sarától.

Mint értesülünk, a személyükben megtámadottak, nevezetesen Br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Gromon Dezső államtitkár és valami Schytttra István nevű miniszteri tanácsos már ki is hivatták és lovagias elégtételt kértek az ellenük intézett támadásért.

Az elintézés ezen módját mi a leghatározottabban perhorrescáljuk és minden módon megakadályozandónak véljük.

Bármily szent is előttük az egyéni becsület, a melynek oltalmára tollunk mindenha szerény készséggel vállalkozott, most az egyéni becsületnél nagyobbak: nemzeti becsületünknek, törvényes intézményeink becsületének tisztázásáról van szó.

Akár igazak azok a horribilis vádak, akár nem, a röpirat szerzőjét okvetlenül törvény elé kell állítani, hogy ott adja elő bizonyítékait, ha vannak; vagy ott bűnhődjék, ha csak rágalom, a miket vilaggá kürtölt.

Ami mi előttünk gyanussá teszi Fejérváry-Gromonék helyzetét, az az a makacs óvatosság, a melylyel mind ez ideig kerülték azt a kényszerűséget, hogy az ügyet törvényszék elé kelljen vinniök.

Annak, amit Kasits Péter Fejérváry miniszterre a »N. U.« hasábjain eddig odamondogatott, éppen századrésze is elég lett volna arra, hogy Kasits Péter ellen a siker reményével sajtópört indíthasson a miniszter, ha csak ugyan nem igaz az, amit ellenfele ellene nyíltan hangoztat.

Kasits Péter nem egyszer nyíltan kijelentette, hogy egyenesen azért használja a legélesebb kifejezéseket, hogy a törvényszék elé állítsák és alkalmat adjanak neki állításai bebizonyítására.

Nos, az igazság kiderítése egyedül és kizárólag a törvényszék dolga. Minden más megtorlási mód könnyen azt a látszatot adhatja a dolognak, mintha a névleg megnevezett és concret vádakkal illetett egyének kiakarnának buni a törvény előtt való önigazolásnak egyedül igaz és alkotmányos módja elől.

Be kell látniok Fejérváryéknak, hogy az ő maguk egyéni reputációjára is azt követeli, hogy előbb a törvényes elégtételkeresés útjára lépjenek, mert ha pl. ez a »lovagias« elégtétel véletlenül a Kasits Péter halálával végződnék — mert végződhetik úgy is — ki mossa le róluk akkor a most támasztott vádak szennyét, piszkát.

De hangsúlyozottan ismétéljük, hogy ez nem kizárólagosan magán ügy, hanem államéletünk egyik legfontosabb organumának, magának a honvédelmi miniszteriumnak, sőt az egész kormányának megtámadott reputációjára, amely itt a törvény előtt való igazolás tisztító tüzeiben kell, hogy visszanyerje eredeti fényét.

Avagy ha ez — amit ma még nem állítunk, csak mint eshetőséget felemlítünk, — ha ez nem volna lehetséges, akkor vegyék el törvénybüntetésüket mindazok, akik az igazság bekötött szemü istennője előtt szeplőtleneknek nem találtatnak.

Fiat justitia et pereat mundus!

Grotius,

Az énekben, eltekintve a természetes hangtól, legtöbbré becsülöm azt, ha friss, vig kedélye van. Ilyen embernek tudom Gordon barátomat, a ki az énekben is, meg hangban is excellál. Énekeljen még nagyon soká, s legyen mindig eleven, vidám kedélye.

Arad 1895 márczius 12.

Vass Géza
szerkesztő.

A magyar kultúra e végvárában a Hunyadiak és a Losonczyak ez ősi fészkeben is szívesen halgattuk Gordon Károly urat, mert a dal nemesít még muszka nyelven is!

Temesvár 1895 április 17.

Lendvai Miklós.
szerkesztő.

Gordon ur Ujvidéken is elbájlta a közönséget bámulatos hangjával, a melylyel a közjótékonyaságnak is jelentékeny szolgálatot tesz.

Ujvidék 1895 augusztus 3.

Flatt Viktor.
főispán.

Két ízben gyönyörködtem Gordon Károly ur szép énekében, melylyel igazán nagy élvezetet szerzett nekem.

Nagy Becskerek 1895 szept. 29.

Báró Feilétzsch Bertholdné.

Báró Bánffy Alice.

Zsombolyán tartózkodásunk utolsó napjaiban voltam oly szerencsés Gordon Károly ur valóban művészi énekét meghallgatni.

Zsombolya 1895 október 13.

Belitska Bénié.

Pejacseviics Irma grófnő.

Gordon Károly ur orosz létére igen helyesen tette, hogy a magyar Alföldet is meglátogatta; legalább meggyőződött róla, hogy az igazi magyar nem gyűlöli a nagy és hatalmas orosz nemzetet, hanem szereti a szabadságot!

Hód-Mező-Vásárhely 1895 decz. 3.

Endrey Gyula.
országgyűlési képviselő.

Gordon Károly urnak!

Negyvenhét évvel ezelőtt sok-sok orosz jött hazánkba, hogy fegyveres erővel elfojtassák a magyar szabadságharcot. El is fojtották. Ma egy orosz jött közénk, hogy meghódítsa művészetével a magyar szíveket. Meg is hódította.

Makó 1895 december 16.

Csukási Mór.
szerkesztő.

Gordon Károly ur, ki a művészetet jótékonyasággal egyesíti a kolozsvári jótékony nőgyelet szegényei felségélyezésére egy igen élvezetes estét szerzett hangversenyével hallgatónak, melyért köszönetünket nyilvánítjuk a művészet pártolójának melegen ajánljuk.

Kolozsvár, január 28.

Gróf Eszterházy Jánosné,
gróf Mikó Juliánna,

özv. báró Bánffy Albertné,
gróf Eszterházy Ágnes,
mint a nőgyelet elnöknői.

Gordon ur, ki a művészetet a jótékonyasággal egyesíti, Aradon adott hangversenyén egy igen élvezetes estét szerzett nekem. Miért is őt, a nagy művészt, a legmelegebben ajánlhatom minden szép ének barátjának pártfogásába.

Arad, 1895. márczius 12.

Báró Bohus István,
főrendiházi tag.

Irtak még emlétkönyvébe özv. Zeyk Danielné szül. báró Bánffy Alice, báró Bánffy Ernő, Janky altábornagy, Kreybig Károly altábornagy, báró Feilétzsch Berthold, Palócz László, a »Szegedi Hiradó« szerkesztője, Rónay főispán, Rónay Olga stb.

De ki tudna az előkelőbbnél előkelőbb nevek közül választani?

A mi sok szépet mondanak róla azok az emléksorok, az mind igaz is. Gordon Károly csakugyan nagy művész, s midőn a legjobbat kívánjuk neki világgörutjára, egyszersmind kérjük arra is, hogy jó hírét vigye a magyaroknak!

Szinház és zene.

Blaha Lujza asszony estéi.

Hatodik este: márczius 12.

Ingyenélők.

Tegnap este újra a magyar Muzsa vette birtokába Thaha templomát.

Pacsirta csicseregése, főlemile bus zokogása; gerlicze pár vidám kacagása töltötte be édes dallamokkal a művészet csarnokát, melyben a szorogva együtt ülő hallgatóság valóságos el volt ragadtatva az örömtől egészen átadva magát a nagy művész ellenállhatlan hatalmának, meghűvölten követte minden mozdulatát.

Blaha Lujza asszony művészete nem ismer gyenge darabot s a szerkezet és drámaiság legkiválóbb hibáit is el tudja feleltetni saját játéka káprázatos fényével; sa át egyéni tulajdonainak szeretetreméltó voltával.

Ez az oka annak, hogy ő olyan darabokat is fen tudott huzamosan tartani a repertoiron, a melyek ő nélküle élvezhetetlenek, tarthatatlanok voltak, pl. a »Legény bolondja«.

Nem mondjuk, hogy Vidor Pál darabja is éppen ezek közül való, bár szerkezeti hibái és a valószínűség ellen elkövetett tévedései nagyon is szembeszökők: de azt igen is állítjuk, hogy olyan hatásos darabba, a milyennek tegnap este is bizonyult, egyedül és kizárólag a Blaha Lujza művészi ereje tette.

Minő aranyos jókedvű, minő fürge, minő tüzről pattant, minő okos, magyar leány volt ő Sárkány szerepében! Hogy vonta be szerepének hiányosabb részeit saját gyönyörkedélyének ragyogó fényével! Mennyi édes magyar nótát s minő páratlan természetességgel zengett ott fulánkba lelkünk gyönyörűségére!

Minék próbálnók leírni a leírhatatlant! A ki látta és hallotta: az nálunk nélkül is ugyanazt érzi, a mit mi szeretnénk elmondani, de nem tudunk. A ki pedig nem látta és hallotta: annak tiszta fogalmat holt betűkbe foglalt erőlen szó egy sem adhatna!

A többi szereplők közül legelső helyen és pedig kiváló dicőrettel emeljük ki Nyilasyt, nem annyira azért, a mit produkált, hanem a mit mulasztott. Hogy ő genialis színész s Istentől pazarul megáldott tehetség: azt mi mindig elismertük és hirdettük. De tehetségének színaránya a nemtelen fének oly vastag keverékével van egybevegyülve, hogy sokszor kedvünk lett volna az egészet eldobni, annyira elektelenitük és értéktelenitük az ő igaz lenyegét. Örömmel konstatáljuk, hogy újabb időben a kiválás processusa megindult s mind több-több hull le róla az izléstelen frivolság durva köveiből s tán nem csalódnunk, ha azt hisszük, hogy részben a mi kritikánk kemény pörölycsapásai folytán. Kepek nélkül szólva, ha mersékelnünk tudja magát s korlátozza szertelenkedésre való nagy hajlandóságát: komoly meggyőződésünk szerint a magyar színpadnak egyik legkiválóbb komikusa válhatik belőle idővel. Addig azonban sok kemény tusát és sok nehéz diadalt kell kivívnia elhatalmasodott gyengeségei fölött.

Locsarekné tegnapi szerepe méltán sorakozik többi értékes alakításai mellé.

Szatmáry a pesti svihakot erős karrikaturában, de mint illet, sikeresen játszotta meg.

Nádassy — kezdő létére — némi bátorralanságot leszámítva — elég simán játszott, bár egyáltalában nem tett olyan hatást reánk, hogy két leány is versenghessen bírásáért.

Ez a két versengő leány Boross Lujza és Ganyos Eszter volt.

Amazt Bogó Ilona játszotta meg lehetős szárazon és minden lekötő színezés nélkül.

De annál kitünőbb, sőt az egész estének egyik legértékesebb művészi produktuma volt az, a mit Ganyos Eszter szerepében Szerémi Gizella nyújtott, ez a kiváló művész, a kit fájdalom, már csak két hétig mondhatunk a magunkénak, mert kincses Kolozsvár elrabolja tőlünk.

Klenovics Bódi Ferencze, vala-

mint Lubrincz Fürgénéje a tőlük megszóktott jó alakítások közül valók.

Az est művészi összehatása is kitünő volt és semmi sem zavarta a közönség művelését. (Dr. N. Zs.)

Ujdonságok.

Mitrovics jön. Mint a leghitelesebb forrásból értesülünk, egyházközségünk ujjonnan választott és szeretettel várt lelkésze nem sokára megérkezik és belkésztő beszédét *április hó 12-én* fogja megtartani. Lelki örömmel várjuk ezt a kedves napot. Hozza közénk jó egészségben a kegyelem nagy Istene.

*** Pártunk híveihez!** Országos törvény rendel, hogy a ki ápril 15-éig mult évi állami adóját ha nem fizeti, az az országgyűlési képviselőt választók nevjegyzékébe választóként be nem vehető. Minthogy az általános képviselői választások vagy ez évben még, de legkésőbb a jövő 1897. évben meg fognak ejteni, azon reményben, hogy a millennárius ünnepélyek és a kiállítás kedvéért a választások nem ez évben, hanem csak a jövő évben lesznek s így pártunkra nézve fontos, hogy minél több párttag vétessék fel a jövő évre érvényes választók listájába, felhívjuk pártunk összes tagjait, hogy mult évi adójukat f. évi ápril. hó 15-éig befizetni el ne mulasszák, mert különben a választási jogtól elűtetnek. Annak idején pedig mindenki, a ki választási jogosultsággal bír, nézzen utánna, hogy neve tényleg be van-e beírva.

Szücs László

1839—1896.

Gyásza van a debreczeni függetlenségi pártnak. Nagy

csapás érte egyik leghívebb bajnokának Szücs Lászlónak tegnap délután történt elhunytával.

Hosszu, kínos betegség sebezte már régóta az agyhoz a függetlenségi eszméknek rendíthetetlen elvhűségű, lelkes hívét, ki már régebb idő óta városi bizottsági tag, az ev. ref. Egyháznak presbytere és árvaügyi gondnoka. Kiss András ev. ref. tanító, a függetlenségi kör pénztárosa apóstát gyászolja az elhunytban, mi pedig az igaz barátot és elvtársat vesztettük benne el.

Temetése holnap délután két óraker meg végbe. Az egyház épületére kitűzték a gyászobogót. Haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki:

A. B. F. R. A.

Mély fájdalomtól szomorodott szívvél tudatjuk a jó apa, nagyapa, testvér, sógor, vő és rokonnak, nehai Szücs László városi és egyházi bizottsági tagnak, az ev. ref. egyház árva-ügyi gondnokának, f. hó 12-én délután egykettő 2 óraker, életének 57-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes kimúltát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 14-én, szombaton délután 2 óraker fognak a Garay-utca 1363. számú háztól, az ev. ref. nagytéplomban tartandó gyászszertartás után a hat n-utezai sirkerben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtiszességtételre az elhunyt rokonait, jó barátait és ismerőseit bánatos szívvél meghívjuk. Debreczen, 1896. márczius 12-én. Gyermekai: Mária s férje Kiss András; Ilona s férje Horváth Lajos s leányuk. Sestvérei: Szücs Mária Deák Ferenczné; Szücs József s neje Oláh Julianna s gyermekeik: Anyósa: özv. Szöllösi Jánosné. Sógorai: Szöllösi Mihály s neje Bihari Julianna és gyermekeik. Telki Mátyás s neje Szöllösi Eszter és gyermekeik. özv. Szücs Lajosné. Pásti Géza s neje s gyermekeik. özv. Szöllösi

Sándorné s gyermekei. özv. Kiss Mihályné. Horváth Imre s neje s gyermeikkel. Lásd emlékére. A temetést Dankó M. rendezi.

*** Tavasz van!** Még kellemetlenkedik néha Tél apó, muló fehér lepelt borit a földre. Tolakodó, hideg áramot zudít reánk északra, de hatalma mindinkább gyöngül, ereje elhagyja őt. Ideg bizsergető rügyfakasztó napsugár szikkasztja föl az aszfaltot és kecses tavaszi feöltök váltják föl a komor női bundakát. Oh, még hideg főtli az arcokat pirosra, de már itt van a tavasz, az édes; várva-várt tavasz. Nem sokára virág fakad a rügyekből es szerelem fakad a bakfiú szivben. Ez a szerelem, mely édes sejtalem csak, melynek nincsen tárgya; ez a tavaszi szerelem! és mintugy dal fakad a gymnasiista ajkán, dal a lágyan sutogó zefírről, a tánczó napsugárról, a bimbózó ligetről: rá ösmerhet bárki, ez a tavaszi-vers!

*** Kossuth-pohár.** A kolozsvári Márcz. 15-iki bizottság megállapodván abban, hogy márcz. 15-ki ünnepi szónoklatát századokon keresztül egy Kossuth-szószerk, és az ünnep utáni lakomán az első köszöntőt egy Kossuth-serleg fölhasználásával fogja tartani; a bizottság K o s s u t h Lajos hagyatékából beszerezte mind a két ereklyét. Illetve a serleget nézve egy poharat kapott K o s s u t h Ferencztől, melyet aranyba foglalva fog a bizottság használatba venni. Az idén még csak az egyszerű pohár avattatik föl, valószínűleg Sándor József által, a kit a bizottság főkér. A tárgyak azután az Erekye-muzeumban őriztetnek meg. Kossuth Lajos a történelemé. A kegyelet e kifejezésével a bizottság azt akarja kifejezni, hogy ez az ország es n-mzet hálás a nagyjai iránt és e jelképek által megörökíteni kívánja a márcz. 15-iki eszméket.

*** Esküdtzéki tárgyalás.** Országos István mikepéresi közégi jegyző és Sinay Karoly mikepéresi lakosok sajtóperében április hó 17-én lesz az esküdtzéki tárgyalás Erről Simonffy Imre kir. tan. polgármester ma értesítette Ig y á r t ó Sándor kir. törvényszéki einök, hogy a polgármester a tárgyalásra az esküdtteket berendelhesse.

*** Az ügyvédi kamarából.** A debreczeni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Heuman Ignác nyiregyházi ügyvéd elhalálása folytán a nevjegyzékből kitűzöttetett s irodája részére gondnokul dr. Fl e g m a n n Jenő nyiregyházi ügyvéd rendeltetett ki.

*** Lótartó gazdák figyelmébe.** Biró Kálmán a 2-ik honvéd-huszárembéd parancsnoka ma atíratilag arról értesítette a városi hatóságot, hogy a 2-ik honvéd-huszár ezred pótlóvázó bizottsága márczius hó 28-án lovakat fog bevásárolni. A városi tanács ennél fogva felhívja a lótarató gazdákat, hogy márczius hó 28-án reggel 8 óraker a Szechenyi-utcai huszár laktanyába vezessék elő lovaikat.

*** Miskolczi hírek.** (É r d e k e s v á l t o z á s.) Van Miskolcson egy heti lap melynek szerkesztőjét — mint miskolczi munkatársunk írja — főszolgabíróvá választottak, a megyei közgyűlés alkalmával egyik képviselő interpellálta meg az alispánt, hogy: van-e tudomása arról, hogy a főszolgabíró e funkciójában kívül lapszerkesztéssel foglalkozik, s összeegyeztetőnek tartja-e ezt egy főszolgabírói állással? Ez szülte tehát azt, hogy a főszolgabíró a lapszerkesztéstől megvált, — s a lap kiadója és tulajdonosa lett, mig az eddigi kiadó lett a felelős szerkesztő! (F e l o l v á s a s.) Dr. Székely Béla a »Szabad szó« f. szerkesztője — mint miskolczi munkatársunk írja — márcz. 15-én az ottani termény csarnokban felolvasást fog tartani: a nőkről; a felolvasást társas vacsora követi. (V e n d é g s z e r e p l é s M i s k o l c z o n.) K. H e g y e s s y Mari a nemzeti színház kiváló művésznője három este lépett fel a miskolczi színpadon. — Tegnapelött Dumas »Kaméliás hölgy«-ében, tegnap »Denisé«-ben, ma »Lecouvre Adrienne«- czi szerepében brillirozott. (Va.)

*** Betöréses lopás.** Bernáth Jenő rabunka vállalati irodáját szemelték ki még az ismeretlenség homályába burkolódzó tette-

sek, egy betöréses lopás elkövetésére. — A nagyváradi utcái 2211. sz. házában levő irodába a külső kőfalon keresztül jutottak, a fal kiszédése s az ajtó feltörése után. Ott hamarosan összeszedték az elemelni való holmit s ugyanazon az uton, a melyen jöttek, el is távoztak. Bűnjel nem maradt utánuk. A rendőrség szerint csak 12 frt készpénzt vittek el, a kárvallott Bernáth Jenő állítása szerint 50 frt készpénzt, egy pár kosarat és értékes nyomtatványokat emeltek el. — A tettet oly ügyesen hajtották végre, hogy semmi zajt sem hallottak a házbéliel. A helyzettel ismerős betörőket, kik valószínűleg notórius betörők szokása szerint erélyesen üzi a rendőrség.

* **Gazdasági és intéző bizottság** folyó hó 15-én délelőtt 10 órakor Király Gyula gazdasági tanácsnok elnöke alatt a tanácsnoki szobában ülést tart.

* **Közügylés.** A kereskedő ifjak körében fenálló betegségyűző egyesület III-ik évi rendes közgyűlését folyó évi márczius hó 22-én délután 3 órakor tartja meg a kereskedő ifjak önképző ködének helyiségében.

* **Híves gyilkosság Tisza-Lökön.** Tisza-Lökön egy vérlázító kegyetlenséggel végrehajtott hitves-gyilkosság történt. Kozik Miklós ottani lakos nem a legjobb viszonyban élt feleségével. Többször s így is ma is heves összeszólalkozás támadt közöttük. Kozik Miklós féktelen dühében fejszét ragadott s azzal a tölle menekülő felesége után futott s főbe ütötte. A szerencsétlen asszony elfuladt horgással rogyott le a fejből patakzóver pirosra festette a földet. Kozik Miklós nem bízott benne, hogy az ütés halálos volt s a földön fekvő feleségére még egy hatalmas ütést mért, azután két kerített s a már akkor halott nő mellébe szurta s úgy forgatta ott meg. Kozik Miklós még ezzel sem elégedett meg, beretváját is elő vette s a haitól asszony torkát emesztette. A kegyetlen gyilkos azután maga is megborzadt vérlázító cselekedetétől, elfuott hazulról s a Tiszába vetette magát.

* **Iskolai ünnepély.** A kismester-utcai leányiskolában 1896. márczius 15-én iskolai ünnepély tartatik a következő sorrendben: 1. Hymnus, éneklék az összes növendékek. 2. „Laura és Juliska“, színjáték a „Kis Lap“ című gyermekújságból. Személyek: Halmainé: Kiss Blanka, Laura, unokahuga: Ács Nagy Mariska, Boáros, tisztartó: Szmracsányi Ilonka. Korpásné: Kiss Izabella, Juliska, Petike, gyermekei: Nagy Mariska, Katona Margitka. — 3. A reményhez. Csokonaitól, éneklék a gyermekkar. 4. Emlékbeszéd, felolvassa Nagy Mariska. 5. Hazafias versek, egyes növendékek által felmondva. 6. Szózat, éneklék az összes növendékek. Kezdeté délután 5 órakor, vége 6 órakor. Az ünnepélyen mindenki szívesen látatik.

* **Iparosok és szállítók figyelmébe.** A szamosvölgyi vasut igazgatósága, különféle tárgyak és anyagok beszerzése iránt 1895. márczius 25-ik napjára pályázatot hirdet. — Mely körülményről az érdekelt közönség oly megjegyzéssel értesítették, hogy a tárgyak jegyzése és a pályázati általános felvételre, az alulírott kamaránál (hatvan u. 1445. sz.) megtekinthetők. — Debreczen 1896. márczius hó 6-án. A kereskedelmi és iparkamara.

* **A sertéspiac decentralizációja.** Tudvalavólag Debreczen is csatlakozott ama mozgalomhoz, amely a kőbányai sertéspiac decentralizációja, illetve újjászervezése tárgyában megindult és Debreczen is intézett felterjesztést a földmivelési m. kir. minisztériumhoz ez ügyben. Darányi Ignác földmivelési m. kir. miniszter a városi tanács-bizma érkezett leiratában válaszul e felterjesztésre és kijelenti, hogy vár addig, míg a sertésszügyi viszonyok kedvezőbbre fordulnak, akkor majd újra fog e kérdéssel foglalkozni, hogy egyes nagyobb vidéki hizláló telepek (mint aminők Debreczenben vannak) az állategészségügyi viszonyok államosításával sertéskereskedelmi központokká szerveztessenek és állategészség — rendőri szemponthól önálló területek legyenek, a melyek kezeltetvén állandóbb és biztosabb ala-

pot nyerjen. A felterjesztésnek Ausztrára vonatkozó részleteivel azonban már most óhajt foglalkozni a miniszter, a melynek tanulmányozásához szükséges dolgokat kéri a miniszter hozzá felküldeni. Így a sertéstelepek és hizlálók rajzait, a hizláló telepek állategészségügyi viszonyait stb.

* **Meghívsult betörés,** A múlt éjjel egy másik betörés is történt, a mely azonban még oly sikerrel sem járt, mint az előbbi. Ismeretlen tettesek be akartak hatolni a Vidoni testvérek domb-utcai szalámi gyárába, azonban e kísérletük sikertelen maradt. A felsült tolvajokat a rendőrség nyomozza.

* **Mezőőrök felekesetése.** Kálman ez helyi Mór IV-ik kerületi mezőrendőr kapitány tegnap délelőtt eskette fel a különben kirtokosságok által alkalmazott mezőőröket az ily mezőrendőri törvény értelmében. Az eskümlnta így hangzik: Én... esküszöm a mindenható és mindentudó Istenre, hogy az őrizetem alá bízott határra, dűlőre s mind arra a mi hozzá tartozik, hűségesen felvigyázok és azokat, a kik az őrizetem alá bízott területen kárt okoznak, vagy kárt okozni megkísérlők, késedelem nélkül feljelentem, ha szükséges megzalogolom vagy letartóztatom. Mindenaart teljességemhez képest gátolok, s az okozott kárt legjobb tudomásom és lelkiismeretem szerint megbeosülöm, ártatlant hamisan nem vádolok s nem gyanúsítok, az őrizetet és szolgálatomat, gazdám tudta és beleegyezése nélkül avagy mellőzhetetlen szükség nélkül el nem hagyom s mind arról a mi gondviselésem alá bízatik, mindenkor felelős leszek. Isten engem úgy segíjen! A mezőőrök ezenkívül jelennyel és revolverrel és szolgálati bizonyítvánnyal láttattak el, illetve azon birtokossági felügyelők, a kik megfelelő revolver birtokában nincsenek a mezőrendőr kapitányságot kérték fel a szükséges revolvereknek költségekre leendő beszerzésére. A meghitelt mezőőrök mint-hogy 14-én jogaikra kötelezettségeikre kitanítottak, köteleességükre tétetett, hogy kerületükben minden új építkezést azonnal bejelentenek, kerülmükhez tartózkodó idegenekre nézve meggyőződést szerezzenek arról, hogy bejelentési lapokkal ol vannak e látva. Az arankás luczerna vetéseket írják össze, az összeírást oda beadják. A dűlő utakat felszántókat a dűlő ut használatától tilalmazzák, ellenőrizzök, hogy a jogosítvány nélküli apa állatokat jótalanul ne használják. Madarak, vadak pusztítását tilalmazzák, végre a mennyi Debreczen határa sertésvész miatt zárlat alatt áll a sertéstartó gazdákat sertéseikkel saját területek szorítások, az összes sertés járlatokat írják össze s megőrzés végett a mezőrendőr kapitánysághoz adják be. A zálogadási eljárásra nézve abban történt megállapodás, hogy a mezőőrök a zálogot és jelentéseiket első sorban a felügyelő gazdához adják be, a ki mint bekebirő jár el a dologbay és ha a bekebiráskodási eljárás eredményre nem vezetne, további eljárás végett a mezőrendőrkapitányságnál kell jelentést tenni. A mezőrendőrkapitányság felügyelmezteti azokat, kiknek mezőőrei az esküt még le nem tették, hogy legközelebb az iránt jelentkezzenek.

Táviratok,

Országgyűlés.

(Távirati tudósításunk)

Budapest, márcz. 13.

Ülés kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Hévizy Janos, Perczel Béni,

Schöber Ernő.

Kormány részről jelen voltak: Bánffy Dezső báró, Erdély Sándor.

A múlt ülés jkőnyvét felolvasták és hittelesítették, mire a filoxera által tönkretett földbirtokok helyreállításáról szóló tjavaslatot kezdtek tárgyalni.

Szilay Pongrácz előadó ajánlja a tjavaslatot elfogadásra.

Jókai Mór kijelentette, hogy a sima veszőket ajánlotta a miniszter figyelmébe, mi-

vel az amerikaiakat nem tartja jónak a hegyvidékeken.

Bernáth Béla, Ováry Ferencz tjavaslatát után Andra n s z k y Gábor báró tjavaslatot nyújtott be a második fejezet megváltoztatására.

Zichy Jenő gróf hozzászólása után folytatják a törvényjavaslat tárgyalását.

Dániel József ügye.

Budapest, márcz. 13. A Debr. ered. tjav. Dániel József ügyében ma ül össze a becsületbiróság, melynek tagjai Gajary Ödön, Kubinyi Géza, Dániel Gábor, Ivánka Oszkár, Szemere Miklós és Sirnyai Tihamér. — A becsületbiróság azt vizsgálja most, hogy mily tények alapján írták az illetők levelüket s hogy van-e helye elégtételadásnak? A hangulat ma Dániel József felé fordult.

Dühöngő miniszterelnök.

Budapest, márczius 13. (A „Debreczen“ ered. tjav.) Bánffy miniszterelnök a mai ülés után a teremben dühös kifakadásra ragadtatta magát azért, mert az ellenzék kritizálni merte a filoxera által tönkretett földbirtokok helyreállításáról szóló tjavaslatot.

— Ha nem tetszik, akkor visszavonom! kiabálta Bánffy.

Az egész ház körülvette s bámulta.

Megszégyenített miniszter.

Budapest márcz. 13. (A Debr. ered. tjav.) Kasics Péter kijelentette báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter segédeinek, hogy felükkel nem verekszik meg, hanem becsületbiróságot kér.

A „Vaterland“ kirohanása.

Budapest, márczius 13. (A „Debreczen“ ered. tjav.) Ez a haszontalan véresszáju, antiszemita bécsi szennylap tegnap esti számában szidva a kormányt, azt írja, hogy a millenniumon a kormány el akbrja alkudni a primástól azt, hogy a főrendházat ne a primás képviselje, hanem Szilágyi Dezsore akarja ruházni, akkor — ha a kormánypart, megengedi ezt a merényletet, — a főrendek frontot csinálnak a millenniumnak.

Az osztályorsjáték huzása.

Budapest, február 13. (A „Debreczen“ ered. tjav.) Az osztályorsjáték mai huzásán a 100,000 koronás főnyereményt a 72123 számú sorsjegy nyerte meg.

Dániel József nyilatkozata.

Budapest, márcz. 14. (A „Debr.“ ered. tjav.) Dániel József egy újságíró előtt kinyilatkoztatta, hogy Kosztka bátyjáról szóló hír nem egyéb galád rágalomnál. Valótlan az is, hogy bátyja hetvenezer forintot nyert volna, sőt inkább többet vesztett, mint nyert. Ő kölömben Koszikkával régen ellenségeskedik, innen van támadása. (E helyt szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy tegnapi táviratukban nem Dárány Ignácra, hanem Dániel Józsefrefe vonatkozik.)

A diplomácia kalauza.

Budapest, márcz. 13. (A Debreczen ered. tjav.) Bánffy Dezső báró miniszterelnök felkérésére Szapáry Gyula gróf elvállalta a megbízatást, hogy május és június hóban kalauzolja az ezredevi kiállításán megjelenő diplomáciát.

Jóváhagyott program.

Budapest, márczius 13. (A „Debr.“ ered. tjav.) Most már bajosan változtathatnak még az ezredevi kiállítás lefolyásának programját, mivel egy bécsi távirat szerint a király azt egész teljességében úgy, mint részleteiben — jóváhagyta.

Bizalmatlanság egy főispánnak.

Budapest, február 13. (A „Debreczen“ ered. tjav.) Nagy-Károlyból jelentik, hogy ott a tegnap délután tartott rendkívüli közgyűlésen Simoncsics Gyula főispánnak pártkülönbség nélküli bizalmatlanságot szavaztak. Az eset nagy feltűnést és isgatottságot keltett Szathmár megyében. A főispán lemondását várják.

Irodalom és művészet.

Közgazdasági Napló. A **Közgazdasági Napló**, a melynek egy kitűnő újságíró, Braun Sándor a f. lelős szerkesztője és a kiadó-tulajdonosa, Magyarország legelőkelőbb napilapjai közt a legelső sorban áll. Vezérezikkeit a magyar politikai élet legkiválóbb emberei írják. Politikája a tiszta nemzeti szabadelvűség utján halad. Politikai információi és hírvetvata gazdaságukkal, aktualitásukkal élenkéségükkel tűnnek ki. Tárcairovatát magas irodalmi nívó, kiváló ízlés és választékosság jellemzi. Nagy súlyt helyez a művészeti tartalomra is. Távíratok rovata a legazdagabb. **Közgazdasági része** nagy alaposággal megírt cikkei, bő információk anyaga, kimerítő értesülései, feltétlenül meghizható tőzsdei tudósítási és árjegyzései köve kezében a magyar sajtóban valóságos párral. A **Közgazdasági Napló** járata a magyar értelmiségnek, a gazda- és kereskedővilágnak valóban érdeke és szükséglete. Mutatvány számokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Teréz-körút 23. A **Közgazdasági Napló** amelynek egész évre 14, félévre 7, három hónapra 3 ft 50 kr, egy hónapra 1 ft 20 kr az előfizetési ára, a magyar közönség érdeklődésére, az egész országban való nagy elterjedésre tart-hat számot.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piacz.

márczius 12.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (párónként 300—400 klgon felüli súlyban) — krig. 2. Öreg közép (párónként 300—400 klgon felüli súlyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (párónként 320 klgon felüli súlyban) — krig. 4. Fiatal közép (párónként 251—320 klg. súlyban) — krig. 5. Fiatal könnyű (párónként 250 klgmíg terjedő súlyban) — krig. 6. Magyar sz. dett: Nehéz (párónként 280 klgon felüli súlyban) 45 krtól — 46 krig. Közép (párónként 220—280 klgmíg terjedő súlyban) 43—45 krig. Könnyű (párónként 220 klgmíg terjedő súlyban) 45—46 krig. Szerbiai 9. Nehéz (párónként 200 klgon felüli súlyban) 48—49 krig. 10. Közép (párónként 220—260 kgr. súlyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (párónként. 220 klgmíg terjedő súlyban) 44—45 krig. Sertés létszám 1896. évi márc. hó 10-ik napján volt készletben 19711 drb. 1896. márc. hó 11-ik napján felhajtott — drb. 1896. márc. hó 11-ik napján elszállított 391 drb. 1896. évi márc. hó 12-ik napjára maradt készletben 19320 drb. hozott-sertés forgalom változatlan.

Garázda csendörök.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márczius 13.

Egy közeli községben vakmerő tettet követtek el a minap, s mint tudósítónk értesít, a tettet a falu előjárói, a jegyző és bíró két csendörrel együtt követték el Nyír-Gyulajban.

Egy öreg pár lakásába nappal belopódzott egy tolvaj, s a kamrában feltörve a szekrényt 140 ft. készpénzt és 100 ftos váltót eltulajdonított.

Az öregek másnap, midőn a pénzhez akartak nyulni, hűledezve látták, hogy biz annak már csak hült helye van.

Szerencsétlenségükre ekkor jött Nyír-Batorból két csendör, kiknek azonnal jelentést tettek az esetről.

A két csendör minden habozás nélkül a 60 éves öreg asszonyra fogta a lopást, s a szerencsétlent azonnal fel is kísérték a falu házához, hol összelánczolva kezeit, veréssel k-zdték vallatni.

Az öreg asszony 70 éves férje után sikoltozott, ki meghallva felesége jajkiáltásait, be akart rohanni, hogy megmentse.

De vesztére, mert a két csendör megragadta az ősz szakálát, s a földre tiporták. Egy hatalmas husággal pedig ütlegelni kezd-

ték, a miért a felesége pártjára mert állani. A jegyző és bíró jelenlétében úgy összeverték a két öreget, hogy alig gázolják ki. — Össze-vissza törték őket, a mért föl merték jelenteni, hogy a pénzüket ellopják. A két öreg másnap elhozatta az orvost Nyír-Batorból, s visum repertumot íratott vele; mindkettőn súlyosan betegek.

A jegyző és bíró a két csendörrel egyetemben holtreszegek voltak a garázda tett elkövetésekor.

A két csendört feljelentették a szathmári csendör szárnyparancsnoknál, hol az ügyben a vizsgálatot meg is indították.

A jegyző és bíró ellen, kikhez hiába rimázkodott a két öreg segítségüket kérve, — hogy ne engedjék megölni őket, Szabolcs megye alispánja megindítja a fegyelmi eljárást.

Az eset azon a vidéken óriási szenzációt keltett.

Ezredévi kiállításunk.

Bathyanikincs a kiállításom. A napokban több vasuti kocsi csomagolva érkeztek a történelmi kiállításba az ősi Bathyány-család történelmi műkincsei. A hazafiasan gondolkodó herceg Bathyány Strathmann Ödön mindent rendelkezésre bocsátott, amit csak kincsesgyűjteményben a szakférfiak a kiállításra alkalmasnak találtak. — Számos nagyértékű, drága kővel kékített fegyver mellett régi butorok, nagybecsű képek vannak, továbbá egy vert ezüsthöz való házi oltár, valódi gyöngyökkel borított diszruhák, a hős Bathyány Károly harczaiban szerzett temérek hadi zsákmány, köztük három pompás török sátor stb. Összesen közel kétezer tárgy az, ami e hatalmas oligarcha-család fényes múltjáról tesz majd tanubizonyosságot. Ezeket kívül kiállításra kerülnek a család körmendi híres levéltárában őrzött páratlan becsű régi okiratok is, melyeket semmiféle mesés áron se lehetne megváltani.

A történelmi kiállítás őrzése. A kiállítás történelmi főcsoportjának historiai jellegét belő tartalmán kívül a külső vonatkozások is emelni fogják. Erre a célra szolgálnak többek közt azok a kosztümök is, miket a történelmi főcsoport órán a kiállítás tartama alatt viselni fognak. E kosztümök a XVII. századbeli magyar viselet után készülnek s a következő részletekből fognak állani: kék, feszes nadrág, meggyező atilla kéknnyakkal és ezüst sujtással (a felvigyázóknak arany-sujtással) barna prémes kucsma tollal, sárga fűzős bakancs és fekete szíjöv a magyar czimerral. Az őrszemélyzet fegyvere az alabárd lesz, még pedig eredeti fegyverek, melyeket számszerint hatvan darabot herceg Esterházy Pál frankói fegyver gyűjteményéből engedett át. A kiállítás történelmi főcsoportját tehát historiai becsű fegyverekkel fogják őrizni.

Örökiskolája. Nem kiállított iskola ez, hanem kiállítási. Most, hogy az összes alkalmazott felügyelők, felvigyázók és örök bevonultak, s megkezdték szolgálatukat, őket, a meglett embereket iskolára fogják, — hogy szolgálatuk minden apró csinját-binját megtanulják. Legelőbb is a beosztásukhoz láttak. Erre nézve irányadó volt egy a külsejük, mint a korábbi polgári foglalkozásuk. A történelmi csarnokba csak is jóképű, szálás, délczeg legényeket osztottak be, a többi csarnokokban pedig lehetőleg olyanokat, akiknek korábbi mesterségük összesség a mostani alkalmazásukkal. A hentesek, mészárosok a szalámi és füstölt husokra ügyelnek, a csaposok, vancsellérek a borászati csarnokba kerülnek, ápolók, kórházi szolgák a közegészségi csarnokba, mesteremberek, iparosok a nagy iparcsarnokba, gépészek, lakatosok, kovácsok a gépcsarnokba és így tovább. Dél előtt és dél után P a l á g y i Kálmán főfelügyelő iskolát tart. Legelőbb helyszíni ösmereteket

szereztet az alkalmazottakkal, hogy teljesen otthon legyenek a kiállítás területén, s bárkinnek bármilyen felvilágosítást megadhassanak. Továbbá meg kell tanulniok a biztonságra és rendre való felügyelet szabályzatait, a tisztogatás módjait, a kiállított tárgyak elhelyezése vonatkozó intézkedéseket, a jelentések szabályzatait, tüzesapok helyét és a velük való bánás módját, valamint a kiállítási tárgyak eladására vonatkozó szabályzatokat. Ezek az iskolázások most márczius 15-ig tartanak, a mikor a kiállítási tárgyak kicsomagolása és elhelyezése az összes csarnokokban megkezdődik.

A magyar háziipar törzskönyve. Ugyanakkor, mikor a háziipar számára nagy és rendszeres kiállítást határoztak el, a kereskedelmi miniszter elrendelte a magyar háziipar törzskönyvének elkészítését. A nagy munkát dr. Kovács Gyula egyetemi magántanára bízta, a ki már teljesen elkészült vele. Egy hatalmas könyvet állított össze, a melyben iparágak, valamint megyék és községek szerint csoportosítva megtaláljuk, hogy bármelyik iparágat hol kultiválják, melyik vidéken, hány család, hány ember, mennyit állítanak elő, hol kerül piacra stb. Viszont a községek szerint való csoportosításban megvan Magyarország minden községének minden háziipara az összes adatokkal. A hasznos munkát egyelőre a kiállítás rendezésénél s a katalogus összeállításánál használják fel.

Látogatás a történelmi főcsoportnál. Herceg Eszterházy Pál tegnapi jószágkormányzója kíséretében látogatott a kiállítás történelmi főcsoportjához, a hol főként a saját költségén berendezendő Eszterházy-termek munkálatait tekintette meg. A herceg kiváló érdeklődésének jele az a számos műkincs és történelmi emlék, melyet a kiállításban részt fog venni. Az épületek teljesen berendezett helyiségei felettébb meglepték s a legnagyobb dicsérettel nyilatkozott a történelmi főcsoportról, melyhez hasonlót az eddigi kiállításokon még nem látott.

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet.

22.

Néhány lap a multból.

(Folytatás.)

— Hazudsz! — felelt vissza hevesen Farkas, csak azért mondom, mert irigy lelked nem akarja bevallani, hogy le vagy győzve.

— Legyőzve? — hát talán már győztél is? Hohó! ez csak félmunka volt, még vissza is kell jutnunk a kiindulási ponthoz, majd ott válik el, ki lesz a győztes.

— Ezt sem bánom! Hát rajta! — Megálljunk fráter. Ez a víz itt valószínűs hitványság, mert feljebb, a malom tövébe, ott kétszer ilyen széles a víz, ott mutatd meg, mit tudsz!

— Bolond vagy. A malom kerekai alá kerülhet valamelyikünk, aztán mi hasznod be-lőle?

— Gyáva! nem mersz, ugy-e? te paragrafus hős, eredj a kuczkóba magolni!

Farkas szénézott, nem akad-e valami a keze ügyébe, a mit a kötekedő fiu fejéhez vág-hasson; de önérzete csakhamar győzött s szilárdan mondá:

— Menjünk hát. De utolszor jöttem veled fürdeni.

Farkas tudtán kívül jóslatot mondott: ez utolsó vetélkedésük volt.

Vakmerően kezdtek uszni a malomkerekek irányában. Farkas ismét megelőzte társát, mi Károly hiúságát esztelen erőlködésre ingerelte. Egyszerre minden izmán erőszakos göres vonaglott végig... egy kiállítás tört elő ajkán,

aztán elvesztette eszméletét s a folyó sebes árja a malomkerekek felé kezdte ragadni.

Farkas a kiáltásra megfordult s rémülve látta vetélytársá veszedelmét. Egész erejével si etett a veszendő élet megmentésére. A parton már felöltözött álló Kálmán is észrevette a bajt s reszkette leste a dolog kifejlődését.

Farkas elérte s megragadta eszméletlen társát s egyik kezével magához ragadván őt, másik kezével a part felé evezett. Rendkívül ügyes uszó volt, de a kétszeri verseny s a nagy teher kimerítette erejét, szemei homályosodni kezdtek.

A malomkerekektől kissé odább valami bokor fele állt ki a vízből, arra törekedett, miközben ösztönszerűleg kiáltott Kálmánra:

— Fuss segítségért!
— Megyek a vízbe értetek! — kiáltott vissza a megrémült Kálmán.

— Nem, nem . . . mind a hárman itt veszünk . . . fuss!

Kálmán elrohant. Farkas e közben elérte a bokrot, belekapaszkodott félkezével, egész teste remegni kezdett.

Most a legborzasztóbb időpont állott be. Az eszméletlen társ testének egész súlyával huzta őt a víz alá; félkezével azt tartani, másik kezével a bokorba kapaszkodni ki nem fáradt állapotában is nagy feladat lett volna. Az ifju mindinkább érezte fogyni erejét, tagjai zsidbadni kezdtek, feje zúgott.

A végső pillanatban érkezett meg Kálmán a segítséggel. Szerencsére egy pár kőhajításnyira volt egy major s így még jókor érkezett Kálmán néhány béressel.

Farkas még tartotta magát, de már inkább csak ösztönszerűleg. Mikor kivonták őket a vízből, ő is elvesztette eszméletét.

A két fiu aztán nagy beteg lett s betegségük soká tartott.

Kálmán a tulsó parti feleselést jól hallotta s őszintén elmondta az egész esetet. Ez határozott Károly sorsa fölött. Meggyógyulása után el kellett hagynia Mártonfyék házáat. Atyja aztán a dacos fiút katonaintezetbe adta, minthogy a katonai pályához a fiúnak is kedve volt.

Mig Farkas betegen feküdt s a háziak gondos ápolása alatt csak lassan tért vissza egészsége, azalatt a Mártonfy családban egy fontos elhatározás érett meg tette: Idát eljegyezték egy tekintélyes előkelő ural, Várkonyi István királyi tanácsossal.

Altalános szokás volt az akkor (s részben még ma is az), hogy a lány sorsa fölött a szülők abszolút hatalommal határoztak, s a leánynak legtöbb esetben nem maradt egyéb hátra, mint belenyugodni abba, a mit nélküle végezték el.

Idának szülői nagyobb szabadságot engedtek, rábízta a választást, de ő csak nem tudott, nem akart választani. Így érte el azt az időt, a mikor a szülők rettegni kezdenek leányaikért: átlépte a veszedelmes husz évet. Férjhez mehetett volna biz ő előbb is akárhányszor, de környezetében, látogatóinak és udvarlóinak szép számu serejében egy sem akadt olyan, a kivel vagy a szülők lettek volna megelégedve, vagy a ki iránt Ida érzett volna valami különösebb rokonszenvet.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt-re	6.76—77.
Uj buza őszre 1896.	7.07—08
Őszi rozs	—.—.—
Tavaszi rozs	6.44—45
Őszi zab	—.—.—
Tavaszi zab	6.12—14
Uj tengeri május—jun.-ra	4.16—17

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt-re	7.39—40.
Tavaszi buza márcz.—ápr.-re	7.52—54
Őszi rozs	—.—.—
Tavaszi rozs	6.91—93
Őszi zab	—.—.—
Tavaszi zab	6.40—42.
Tengeri máj-jun.-ra	4.69—70.

Nyers batistselyem ruhákra való kelmet 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantunga-Pongees valamint fekete, fehér, és színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima csikos, koczkázott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban s, a. t. postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (cs. k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 krajczáros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (III.—)

Kerestetik megvételre Debreczenben egy jó karban levő ház a belváros népesebb utcájában. Kimerítő ajánlatok T. A. czim alatt post-restant Derecske küldendők.

Uj! női confectió üzlet.

Van szerencsém a n. é. hölgy közönséggel tudatni, hogy a városháza épületében, Kossuth-utcán lévő

női divat üzletemet

ugyancsak a mai naptól **női confectióval** bővitettem meg és már megérkeztek, a **legújabb divatu tavaszi**

gallérok és jaketek gyermek felöltőket

ugymint a **legdivatosabb női és gyermek kalapok,**

Alakítások és rendelmenyek gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy áru mint árak tekintetében a versenyt bárkivel kiállok. Tisztelettel

EMERICH ARNOLDNÉ női divat-terme Kossuth-utca elején

Uj czipész üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Kossuth-utca 3 szám alatt, Boros testvérek** urak mellett

férfi, gyermek és női

CZIPÓ ÜZLETET

nyitottunk.

Tapasztalatainkat úgy a fővárosban mint utóbb helyben 18 évig Nemes Gábor urnál sajátítottuk el és azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legkényesebb igényeknek is minden tekintetben megfelehetünk **elvallalunk mindenféle javításokat.**

Raktári készítményeken kívül elfogadunk megrendeléseket

férfi, gyermek és női czipőkre

és azokat a legjobb anyagból szolid árak mellett teljesítjük.

Szíves pártfogást kér

tisztelettel

PUHÁK JÁNOS és TÁRSA

CZIPÉSZEK

Kossuth-utca 3.

Legújabb gyártmány!

KOPÁCSI

erème-szappan

legkitünőbb szer a

testbőr ápolására.

Kapható minden előkelőbb

✱ **I P A R M Ū Á R U** ✱

és

ILLATSZER RAKTÁRBAN.

Darabonként 35 kr.

✱ Egy doboz, 3 darabbal, 1 frt. ✱

Nagybani eladás az Osztrák-Magyar

Monarchiában.

Wellisch, Frankl & Co nál

Bécsben

BECK SÁMUEL

kőbánya tulajdonos

tudója az építő és építelő körökkel, hogy vállalata keretében

CZEMENT és ASZFALTMUNKÁLATOKAT

is létesít.

Vállalkozik: gránit-, terazzo (mozaik) beton-aszfalt, keramit- és cementlap burkolásokra, csatornázásokra és nedves falaknak aszfalttal való gyökeres szárazzá tételére.

Minden kitűnő képzett szakmunkások alkalmazásával lesz végezve.

Raktáron vannak: román- és portland cement, cement-lapok, csatorna-csővek, elszigetelő aszfalt lemez és fedélpapír.

Az árak olcsóságára, jószágára, a munkák gyors és szakszerű kivételére nagy súlyt fektetnek.

Értekezhetni a telepen Kis-Várad-utca 2090. sz.

Telefon szám 107.

Fontos minden fuvarosnak!

I. Bécs-Ujhelyi finom és terpentinolaj finomító,

kárány és zsiradék nemű gyár

Franz v. Furtenbach

Wiener-Neustadt.

Bejegyzett

védjegy

Eddig utól nem éri
új különleges tengelykenőcs
olaj és felolaj tengelyeknek.

Óv, fagy, futás által tüzesedés, lefolyás ellen. Kopott tengelyeknél nélkülözhetetlen. Nyílt tehergégeknek kitűnő. — Mindenféle kenő készülékeknek használható.

**Vegyészileg megvizsgálva!
Gyakorlatilag kipróbálva!**

Savanymentes. Vizmentes Homokmentes.

Szétküldés csakis eredeti plehdobozban á 5 kio.

Doboz ára :

Ausztria-Magyarországra	franco	minden állomás frt	2 50
Bosznia és Hercegovina	"	"	2 75
Külföldre a gyárból szállítva	"	"	2 25

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismertes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújság, savanyu, felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hőmoroidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** ezek óta kitűnően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány lanusit. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forráktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göttl Nándor, Tóth Béla, Mihalovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy és Balázs gyógyszerészeknél, Diószegen Vaday Ignác, Ermihályfalván Mátray István, Hadrázon Farkas Ödön, Kabán Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Magyar általános kőszén bánya részv.-társulat.

Budapesten, V., Erzsébet-tér 19.

Tiszelt-t-l tudatja a t. cz. gőzmalnok, szeszgyarak, gőztég'agyarak, mészegek és egyéb iparvállalatokkal, hogy a

Sajó-Szent-péteri

kőszénbányáink is teljes üzemben vannak, s minden igényeket legjobban kielégítenek. Megrendelések úgy királdi, mint Sajó-szent-péteri

akna, koczka és darabos szénre

központi irodánkhoz

Budapest, Erzsébet-tér 19. sz. a. intézendők.

== Jutányos árak. == Pontos és gyors szállítás. ==

Képviselete: **Hevesi és Fodor** cég Debreczenben.